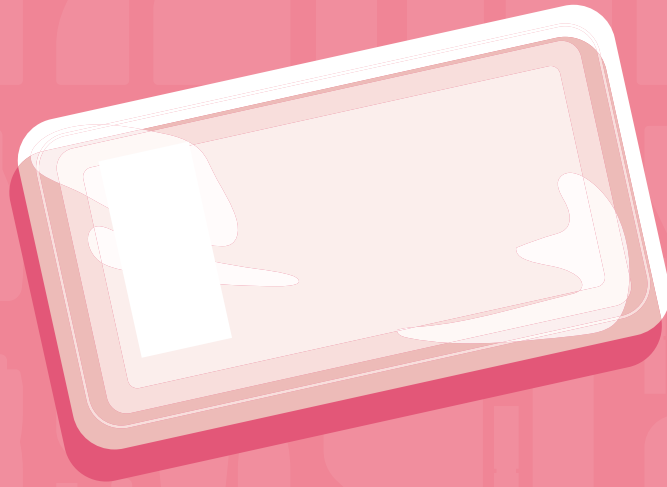

INSIGHT REPORT

Duurzaam verpakt

Auteur Sanne Bode
Datum April 2019

Inhoud

---

1. Introductie

—

2. Europese Unie neemt maatregelen

Verbod op wegwerpplastics

—

3. Wereldwijde initiatieven om plastic afval te verminderen

—

4. Nederland pakt plastic aan

—

5. Wat doet het bedrijfsleven?

Business case

Suez en Procter & Gamble

Business case

Unilever, Ioniqa en Indorama ventures

Business case

Veolia en Danone

—

6. Infographic

—

7. Conclusie

—

8. Bronnen

1. Introductie

Duurzaam verpakken is een hot item, waarbij in het maatschappelijk debat de nadruk op plastic ligt. Mede dankzij de indrukwekkende beelden van de plastic soep in de oceanen hebben minder plastic, hergebruik en het recyclen van plastic de hoogste prioriteit.

Europeanen gebruiken jaarlijks 26 miljoen ton plastic waarvan nog geen 30 procent wordt gerecycled. De Europese Commissie heeft als doel gesteld dat in 2030 meer dan 50 procent wordt gerecycled. Ook moeten alle kunststof verpakkingen recyclebaar zijn, tegenover 60 procent nu. Wereldwijd bestaat ruim 85 procent van het strandvuil uit plastic. De hoeveelheid microplastics die in het milieu terecht komt en ook een gevaar vormt voor de gezondheid is daarbij een grote zorg.

De wijze waarop verpakkingen worden ontworpen, geproduceerd en gebruikt is dan ook essentieel voor de aanpak van het probleem. Frans Timmermans, vicevoorzitter van de Europese Commissie zei hierover: "Als we niet veranderen hoe we plastic produceren en gebruiken, dan is er tegen 2050 meer plastic dan vissen in de oceanen." Een verbod op wegwerpplastic is inmiddels door het Europees Parlement goedgekeurd.

Ook steeds meer bedrijven zien zich genoodzaakt om hun verpakkingen te verduurzamen. Ze doen dit op verschillende manieren, bijvoorbeeld door zich te committeren aan initiatieven zoals het Plastic Pact, maar ook door nieuwe samenwerkingsrelaties aan te gaan om tot innovatieve oplossingen te komen.

Er zijn flinke stappen nodig om de hele verpakkingsketen te verduurzamen. Het is een grote uitdaging voor alle spelers uit de keten: van grondstoffenproducent tot recyclingbedrijf. Met dit Insight Report biedt DuurzaamBedrijfsleven een overzicht van alle recente ontwikkelingen op het gebied van duurzaam verpakken, zowel in Nederland, Europa als wereldwijd. Daarnaast kijken we naar de samenwerkingen tussen bedrijven en de wijze waarop zij omgaan met de verschillende uitdagingen in de keten.

2. Europese Unie neemt maatregelen

In de 'European Strategy for Plastics in a Circular Economy' stelt de Europese Unie (EU) concrete maatregelen voor om de hoeveelheid kunststof terug te dringen. Deze strategie is onderdeel van het circulaire economie pakket 'Closing the Loop' uit 2015. De maatregelen hebben betrekking op het realiseren van een circulaire economie voor kunststoffen in de toekomst.

Een belangrijke prioriteit is dat alle kunststof verpakkingen tegen 2030 recyclebaar moeten zijn. Nieuwe voorschriften richten zich daarom ook op de ontwerpfase van een verpakking. Door in deze fase al rekening te houden met de weggooifase, kan een verpakking zo gemaakt worden dat deze beter recyclebaar is.

Daarnaast is het ontwikkelen en stimuleren van duurzame materialen een belangrijke doelstelling. Zo'n 26 miljoen ton kunststofafval wordt elk jaar in de EU geproduceerd, waarvan minder dan 30 procent wordt ingezameld voor recycling. Kunststof verpakkingen zijn goed voor ongeveer 60 procent van het kunststofafval na de consumptiefase in de EU. De Europese Commissie heeft in 2015 al voorgesteld dat uiterlijk in 2025 ten minste 55 procent van alle kunststof verpakkingen in de EU gerecycleerd zouden moeten worden. In Nederland ligt dat percentage hoger; daar wordt nu al 50 procent van de kunststof verpakkingen gerecycled. Volgens de EU moet het aandeel gerecyclede content in nieuwe producten omhoog naar 10 miljoen ton in 2025.

Plastic afval in oceanen verminderen

Verder staat er in de strategie dat de gescheiden inzameling van kunststof verpakkingsafval moet worden verbeterd in Europa zodat recyclers afvalstromen kunnen verwerken van hogere kwaliteit. Europa zoekt naar nieuwe mogelijkheden om de verwerkingscapaciteit uit te breiden nadat China recentelijk een importban heeft ingevoerd. Ook het terugdringen van microplastics en wegwerpplastic zijn onderdeel van de Europese plasticstrategie.

Het wegwerpplastic is goed voor meer dan 70 procent van het zwerfvuil op zee. In mei vorig jaar diende de Europese Commissie een voorstel in waarin verschillende maatregelen waren opgenomen om het kunststofafval in oceanen te verminderen. Met het voorstel wil de Europese Commissie dat bedrijven meer duurzame alternatieven ontwikkelen voor kunststof producten en verpakkingen.

VERBOD OP WEGWERPPLASTICS

Het verbod op wegwerpplastics werd vervolgens in december 2018 aangenomen. Dit houdt in dat er vanaf 2021 in de EU een verbod geldt op onder andere plastic rietjes, bekers en bestek.

Daarnaast moeten de Europese lidstaten het gebruik van kunststof verpakkingen en drinkbeker terugdringen door alternatieven aan te bieden of consumenten voor het wegwerpplastic te laten betalen. In 2025 moet 90 procent van alle plastic drinkflesjes na gebruik weer worden ingeleverd.

Producten waarvoor op dit moment nog geen alternatieven zijn, moeten met 25 procent worden verminderd door de lidstaten. Dit geldt voor wegwerpproducten zoals dozen voor fruit, groente, toetjes en ijs. De lidstaten moeten individueel regels opstellen om het hergebruik van producten te stimuleren. Op producten moeten de producenten duidelijk aangeven hoe het afval verwerkt moet worden. Ook moeten ze de negatieve impact van het product benoemen en aangeven dat er plastic in het product verwerkt is.

3. Wereldwijde initiatieven om plastic afval te verminderen

Niet alleen in de politiek worden er maatregelen genomen om de hoeveelheid kunststof verpakkingen terug te dringen. Ook vanuit organisaties ontstaan er verschillende initiatieven om verpakkingen te verduurzamen. Zo beloven elf multinationals in januari 2018, waaronder Coca-Cola, L'Oréal en Unilever, dat in 2025 hun producten zijn verpakt in volledig recyclebaar plastic.

Deze belofte wordt gedaan tijdens een bijeenkomst van het World Economic Forum in Davos. Met het pact gaan ze een stap verder dan de doelstellingen van de Europese Commissie, die stelt dat het plastic in Europa in 2030 volledig recyclebaar moet zijn. Het is een grote stap voor de bedrijven die samen meer dan zes miljoen ton plastic afval per jaar produceren, wat gelijk staat aan dertig vrachtwagens vol met plastic per uur.

New Plastic Economy

Later dat jaar tekenen tweehonderdvijftig internationale organisaties het initiatief New Plastic Economy om samen plastic vervuiling tegen te gaan. Het initiatief wordt geleid door de Ellen MacArthur Foundation in samenwerking met UN Environment. De deelnemers, waaronder producenten van verpakkingen, recyclingbedrijven, detailhandel, overheden en kennisinstituten, zijn samen verantwoordelijk voor twintig procent van alle kunststof verpakkingen die wereldwijd op de markt worden gebracht.

New Plastic Economy richt zich op de ontwikkeling van meer herbruikbare verpakkingen in plaats van verpakkingen die slechts eenmalig worden gebruikt. Daarnaast wordt er ingezet op het uitbannen van onnodige en moeilijk te recyclen kunststof verpakkingen. Met behulp van nieuwe innovaties willen de deelnemers ervoor zorgen dat kunststof verpakkingen in 2025 volledig en eenvoudig kunnen worden hergebruikt, gerecycled of gecomposteerd. Ten slotte moet de circulariteit van plastic worden bevorderd door meer hergebruikt en gerecycled kunststof materiaal te gebruiken in nieuwe verpakkingen.

‘New Plastic Economy richt zich op de ontwikkeling van meer herbruikbare verpakkingen’

4. Nederland pakt plastic aan

In Nederland zijn er inmiddels ook stappen genomen om het plastic vraagstuk aan te pakken. Het meest recente wapenfeit is het Plastic Pact waarbij meer dan zeventig Nederlandse bedrijven en milieu- en maatschappelijke organisaties in februari 2019 afspraken hebben gemaakt met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Onder de deelnemende partijen zijn onder andere supermarkten zoals Eko Plaza en Lidl maar ook festivals, levensmiddelenbedrijven en plasticproducenten. Met het Plastic Pact worden met name alle eenmalige plastic producten en verpakkingen aangepakt.

Het Plastic Pact bestaat uit een aantal concrete doelstellingen, die uiterlijk in 2025 moeten zijn gerealiseerd. Ten opzichte van 2017 moet er twintig procent minder plastic worden gebruikt. Ook moeten alle producten en verpakkingen volledig van recyclebaar plastic worden gemaakt. Daarnaast moet er meer worden gerecycled. Minimaal 70 procent van het wegwerpplastic moet worden gerecycled in Nederland zonder dat de kwaliteit achteruit gaat. Tevens moet het wegwerpplastic een zo hoog mogelijk percentage gerecyclede content bevatten: per bedrijf moet het gemiddelde in 2025 op minimaal 35 procent liggen.

‘Het pact gaat uit van samenwerking in de keten en dat is essentieel’

Freek Bakker, directeur operations bij Suez

Freek Bakker, directeur operations bij Suez, vertelde in een eerder interview met DuurzaamBedrijfsleven positief te zijn over het initiatief: “Het pact gaat uit van samenwerking in de keten en dat is essentieel. Innoveren binnen de individuele schakels van de keten is belangrijk, maar je hebt pas echt impact als je die schakels met elkaar verbindt. Het gaat om vraag, aanbod en alles ertussenin. De ambities van dit pact liegen er niet om; die realiseer je alleen met afstemming en samenwerking in de keten.” Tegelijkertijd benadrukte Wieger Droogh, algemeen directeur bij Suez dat het ook noodzakelijk is dat de vraag naar gerecycled plastic groeit.

Binnen het Nederlandse pact is een belangrijke rol weggelegd voor het Nationaal Testcentrum Circulaire Plastics dat in Heerenveen wordt gebouwd. Daar wil men vooral gaan kijken naar nieuwe mogelijkheden om plastics uit afval opnieuw te kunnen gebruiken zodat grondstoffen in omloop blijven. In het testcentrum zal worden gewerkt aan betere technieken om kunststof verpakkingen te sorteren en te recyclen. Met die nieuwe technieken moet het recyclingpercentage omhoog. In 2017 werd slechts de helft van alle kunststof verpakkingen in Nederland gerecycled, blijkt uit cijfers van het Afvalfonds Verpakkingen. Het fonds concludeerde dat er innovaties nodig zijn.

5. Wat doet het bedrijfsleven?

In het bedrijfsleven worden al verschillende stappen gezet om verpakkingen te verduurzamen. Zo namen diverse bedrijven de afgelopen tijd al maatregelen om de hoeveelheid wegwerpplastic terug te dringen.

Door het pact van de New Plastic Economy te ondertekenen stemde Coca-Cola al in om het aandeel kunststof verpakkingen en producten terug te brengen. Eind 2018 kondigde het bedrijf al aan dat alle plastic flessen die in Nederland worden geproduceerd voor 50 procent uit gerecyclede content zal bestaan. Coca-Cola hoopt deze doelstelling eind 2019 al te behalen. Daarnaast wil het bedrijf dat in 2025 alle gebruikte colaflesjes weer worden ingezameld zodat ze opnieuw kunnen worden gebruikt.

Ook supermarkten zetten in op minder plastic. Naast de wereldwijde plastic attacks, waarbij de consumenten hun inkopen uitpakken aan de kassa en dit in de winkels achterlaten, ondernemen de supermarkten ook zelf actie om de hoeveelheid plastic terug te dringen. Zo wilt Lidl het plastic verbruik met minstens 20 procent hebben verlaagd in 2025. Ook moeten tegen die tijd alle kunststof verpakkingen voor 100 procent gerecycled worden.

Over de te nemen maatregelen zei Marlijn Simons-Somhorst, manager duurzaamheid van Lidl Nederland: "We vinden het belangrijk om de klimaat-impact van onze bedrijfsvoering te verminderen en het milieu te beschermen. Daarom werken we in nauw overleg met onze leveranciers aan duurzame oplossingen." Eerder stopte Lidl al met de verkoop van plastic wegwerpartikelen zoals rietjes, wegwerpbekers en -glazen, borden, bestek en plastic wattenstaafjes. Daarnaast introduceerde de Duitse supermarktketen de Green Bag: een duurzaam alternatief voor de veelgebruikte plastic groente- en fruitzakjes.

Samenwerking tussen bedrijven is noodzakelijk

Om daadwerkelijk vooruitgang te boeken is het belangrijk dat de hele keten wordt verduurzaamd en dus aan de slag gaat met duurzaam verpakken. Innovaties worden vooral teweeggebracht door nieuwe samenwerkingen tussen bedrijven. Mede dankzij verschillende initiatieven zoals de New Plastic Economy en het Plastic Pact gaan steeds meer bedrijven samen aan de slag. Hierover zegt Susan Hansen, werkzaam bij Rabobank en expert op het gebied van verpakkingen en logistiek in de voedsel- en agrosector: "Dergelijke samenwerkingen in de recycleketen zijn essentieel om het plastic probleem aan te pakken. Ik verwacht dat we in de nabije toekomst veel meer samenwerking zullen zien tussen alle partijen in de keten om tot de meest duurzame oplossing te komen."

**‘We werken in
nauw overleg
met onze
leveranciers
aan duurzame
oplossingen’**

Marlijn Simons-Somhorst, manager duurzaamheid van Lidl Nederland

Business case:

SUEZ EN PROCTER & GAMBLE

Zo werkt Procter & Gamble in verschillende projecten samen met grondstoffenbedrijf Suez om duurzame verpakkingen naar een hoger niveau te krijgen. In het project Holy Grail onderzoeken de partijen met elkaar welke innovatieve technieken kunnen bijdragen aan het sorteren van verpakkingsafval zoals een onzichtbaar watermerk. Om een toegankelijk systeem voor iedereen te realiseren, is er afstemming en samenwerking nodig in de hele keten: van toeleveranciers tot aan de afvalverwerkers en recyclers.

Een ander initiatief waar beide bedrijven aan meewerken is Petcore, dat de recycling van PET-verpakkingen moet verbeteren. Het huidige recyclingresultaat van PET-flessen ligt op 57 procent in Europa. Dat percentage kan omhoog als er innovaties in het ontwerp van verpakkingen worden doorgevoerd. "Bij verpakkingen met een bedrukte wikkel is het voor het sorteer- en recyclingproces beter als de consument de wikkel verwijderd. Dat kan bijvoorbeeld met micro-geperforeerde wikkels die makkelijk te verwijderen zijn", noemt Gian de Belder, verpakkingstechnoloog bij Procter & Gamble, als voorbeeld.

Business case:

UNILEVER, IONIQA EN INDORAMA VENTURES

Unilever en startup Ioniqa en Indorama Ventures, de grootste PET-producent ter wereld, werken samen aan het verduurzamen van verpakkingen. Gezamenlijk gaan de partijen de technologie van Ioniqa inzetten waarbij afval wordt geupcycled tot pure grondstof om duurzame voedselverpakkingen te kunnen ontwikkelen. Met de techniek van Ioniqa worden onzuiverheden uit het PET-afval verwijderd, waarna Indorama Ventures het omzet naar zuivere plastic grondstoffen, die weer worden gebruikt voor de productie van duurzame verpakkingen. Het proces van Ioniqa kan eindeloos herhaald worden, zonder dat de kwaliteit van het gerecyclede PET er onder lijdt. De technologie van de startup wordt inmiddels op grote schaal ingezet. Voor Unilever is de technologie een uitgelezen mogelijkheid om aan eigen doelstellingen te voldoen nadat het bedrijf heeft toegezegd dat alle kunststof verpakkingen vanaf 2025 herbruikbaar, recyclebaar of composteerbaar moeten zijn.

Business case:

VEOLIA EN DANONE

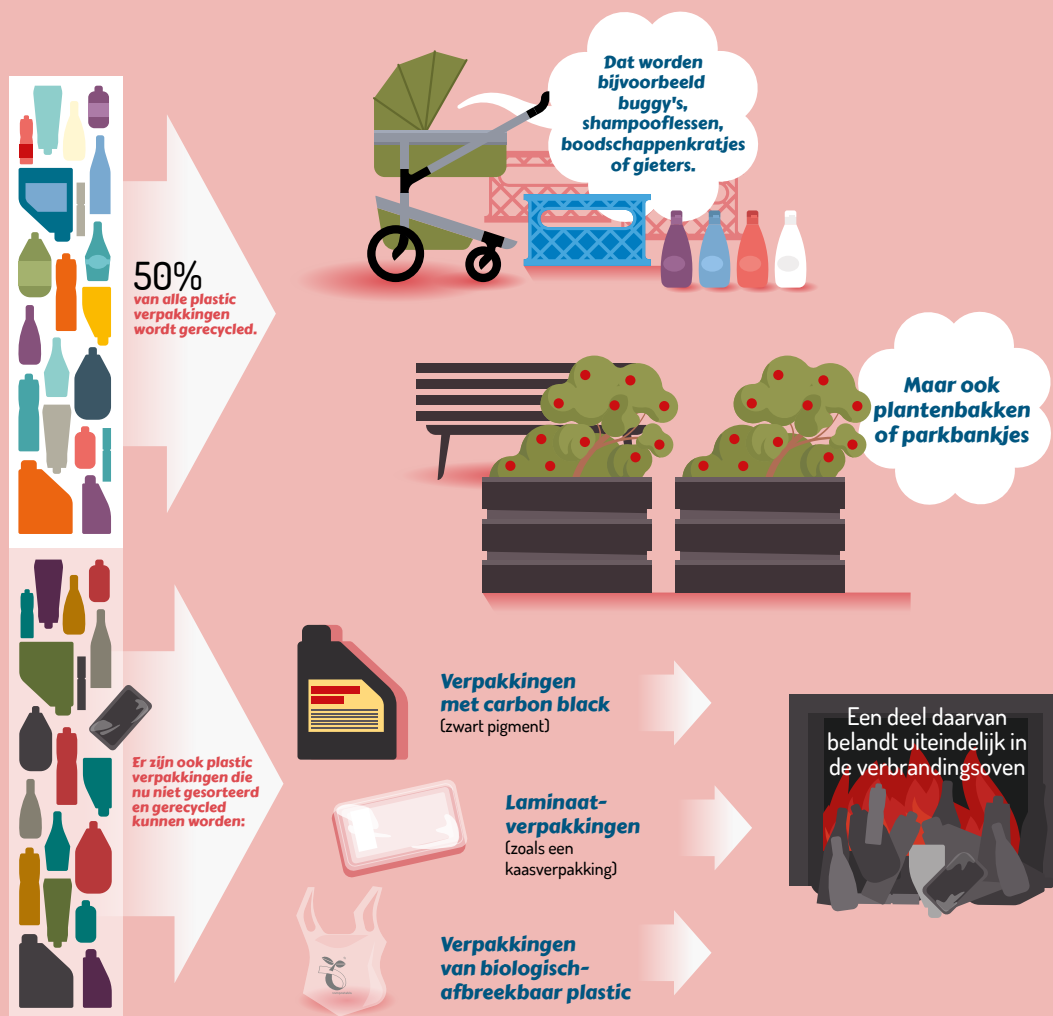
Ook leverancier van milieudiensten Veolia en voedingsmiddelenbedrijf Danone zetten zich gezamenlijk in om verpakkingen te verduurzamen en de water- en energieconsumptie omlaag te krijgen. De samenwerking komt voort uit de Global Alliance die beide partijen in 2015 al ondertekenden. Het is ook onderdeel van het nieuwe klimaatbeleid van Danone, waarmee de producent toewerkt naar een CO₂-neutrale bedrijfsvoering in 2050. Zowel Danone als Veolia stellen dat het essentieel is om consumptie- en afvalmanagement te veranderen en over te gaan naar een circulaire economie. De twee bedrijven willen door de uitwisseling van hun expertise innovatieve oplossingen bedenken op het gebied van water- en afvalmanagement, duurzame landbouw en energie-efficiëntie. Duurzaam beheer van kunststof verpakkingen is één van de prioriteiten.

6. Infographic

Plastic verpakkingen

In een circulaire economie worden grondstoffen en materialen optimaal hergebruikt en hoogwaardig gerecycled. Om daar te komen zijn er nog wel een aantal stappen te zetten bij het ontwerpen van verpakkingen.

De ideale verpakking

Geoptimaliseerde doppen en etiketten...

...die de recycling van andere materialen niet verstoren

Eén soort materiaal (deels) gemaakt van gerecycled materiaal

Een transparante of lichte kleur

Copyright 2019 DuurzaamBedrijfsleven Media. Bron: Suez Recycling & Recovery Netherlands. Er kunnen geen rechten ontleend worden aan deze voorstelling van informatie.

7. Conclusie

De noodzaak om verpakkingen te verduurzamen wordt steeds duidelijker, zowel in de politiek als in het bedrijfsleven. Op internationaal en nationaal niveau neemt de politiek maatregelen zodat er minder plastic wordt geproduceerd en het plastic dat op de markt komt meer wordt hergebruikt en gerecycled. Ook het gebruik van eenmalige plastics is een doorn in het oog waardoor de regelgeving wordt aangescherpt.

Ook het bedrijfsleven onderneemt actie om de plastic soep terug te dringen. Dit begint bij de belofte die elf multinationals begin 2018 doen om minder plastic te produceren. Daaropvolgend sluiten meer organisaties zich aan bij verschillende initiatieven zoals het Plastic Pact en New Plastic Economy. Allemaal willen ze de hoeveelheid plastic voor 2025 hebben gereduceerd.

Een belangrijke ontwikkeling daarin is dat bedrijven steeds meer bereid zijn om met elkaar samen te werken. De uitgelichte business cases laten zien dat bedrijven elkaar juist kunnen versterken door hun eigen expertise in te brengen. Door verschillende soorten samenwerkingen zoals tussen gevestigde bedrijven en startups, maar ook tussen bedrijven die zich in verschillende delen van de verpakkingketen bevinden, worden innovaties gestimuleerd en ontstaan er nieuwe oplossingen voor het wereldwijde plastic probleem.

‘Het bedrijfsleven onderneemt actie om de plastic soep terug te dringen’

8. Bronnen

European Commission. European Parliament votes for single-use plastics ban, 18 januari 2019

https://ec.europa.eu/environment/efe/content/european-parliament-votes-single-use-plastics-ban_en

Plastic Pact NL 2019-2025

<https://www.circulairondernemen.nl/uploads/58bcbd1c65b606fbe013e3cc24fd1e86.pdf>

Rijksoverheid

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/toespraken/2019/04/05/speech-staatssecretaris-van-veldhoven-bij-opening-internationale-conferentie-plastic-pact>

Financieel Dagblad. 'Dry mist' en ijsjes uit karton: dit gaan we merken van het Plastic Pact, 22 maart 2019

<https://fd.nl/achtergrond/1287848/het-pact-zo-gaan-we-de-plasticberg-te-lijf>

Circular economy of packaging

<https://www.danone.com/impact/planet/packaging-positive-circular-economy.html>

Waste & packaging

<https://www.unilever.com/sustainable-living/reducing-environmental-impact/waste-and-packaging/rethinking-plastic-packaging/>

WWW.DUURZAAMBEDRIJFSLEVEN.NL

Dagelijks levert DuurzaamBedrijfsleven een compleet overzicht van nieuws en achtergronden over de kansen die duurzaamheid biedt. We tonen technologische doorbraken en de business case van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

DISCLAIMER De informatie in dit Insight Report is uitsluitend bedoeld als algemene informatie. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Hoewel DuurzaamBedrijfsleven zorgvuldigheid in acht neemt bij de samenstelling van dit report en daarbij gebruik maakt van bronnen die betrouwbaar geacht worden, kan DuurzaamBedrijfsleven niet instaan voor de juistheid, volledigheid en actualiteit van de geboden informatie.